

NOTES MALACOLÒGIQUES:

Nova cita de *Suboestophora tarraconensis* (Aguilar-Amat, 1935) a Catalunya

DAVID M. ALBA[#] & ANTONIO TARRUELLA RUESTES^{*}

[#]PALAEOTHERIA, S.C.P. Provençals 5, 2on 1a, 08019 Barcelona.
E-mail: dmalba@menta.net

^{*}Grassot 26, 1er 2a, 08025 Barcelona. E-mail: NEXUS_666@terra.es

INTRODUCCIÓ

Suboestophora tarraconensis (Aguilar-Amat, 1935) és un endemisme catalano-valencià, localitzat a les províncies de Barcelona, Tarragona i Castelló (Martínez-Ortí, 1999; Vilella Tejado *et al.*, 2003; Alba *et al.*, 2004), i catalogat com a vulnerable per Gómez Moliner *et al.* (2001). Es tracta d'una espècie que sol viure en coves, a les esquerdes de les roques, sota pedres i entre la fullaraca (Bech, 1990).

L'espècie fou citada per primer cop de L'Arboç amb el nom d'*Helicodonta lusitanica* (Rosals, 1913), i no fou fins més tard que es reconegué com un tàxon diferenciat, primer a nivell de subespècie (Aguilar-Amat, 1935) i, a partir d'Altimira (1960), a nivell d'espècie. Bech (1990) encara considera *Suboestophora* Ortiz de Zárate, 1962 com un subgènere d'*Oestophora* Hesse, 1907, però més modernament (p.ex. Puente, 1994) tots dos s'han considerat gèneres distints.

Bech (1990), Puente (1994) i Gómez Moliner *et al.* (2001) recopilen cites publicades fins al moment d'aquesta espècie. Les cites originals referents a Catalunya són les següents (per a cada cita s'indica el nom de la localitat, entre parèntesi el municipi, la comarca i la província, i entre claudàtors la quadrícula UTM d'1x1 km):

1. L'Arboç (el Baix Penedès, Tarragona) [CF86 o CF87] (Rosals, 1913; Aguilar-Amat, 1935).
2. Avenc de Sant Antoni (Cunit, el Baix Penedès, Tarragona) [CF86] (Aguilar-Amat, 1935; Altimira, 1960, 1970; Ortiz de Zárate López, 1962; Almodóvar *et al.*, 1992). Es tracta de la localitat tipus.
3. Cova del Pany (Torrelles de Foix, l'Alt Penedès, Barcelona) [CF88] (Altimira, 1967, 1970).
4. Voltants del Mas Trader (Cubelles, el Garraf, Barcelona) [CF86] (Altimira, 1971).
5. Cunit (el Baix Penedès, Tarragona) [CF86] (Ortiz de Zárate, 1991).

Una altra cita, originàriament donada com *Oestophora* sp. per Bech (1992), podria correspondre a *S. tarraconensis*, però és dubtosa en tant que es basa en un exemplar juvenil que es troba fora de la distribució tant de *S. tarraconensis* com de *S. altimirai* (Gómez Moliner *et al.*, 2001):

6. Cova Balaguer (Alfara de Carles, el Baix Ebre, Tarragona) [BF72] (Bech, 1990).

En aquesta nota es dóna a conèixer una nova cita d'aquesta espècie a la província de Tarragona (entre claudàtors s'indica la quadrícula UTM de 100x100 m):

- Les Dous (Torrelles de Foix, Alt Penedès, Tarragona) [CF7983]:

27/9/03. Exemplars juvenils vius i morts, i un exemplar adult.

Igualment, també es confirma una cita anterior en aquesta mateixa província:

- Voltants d'El Mas Trader (Cubelles, El Garraf, Tarragona) [CF8664]: 8/7/95 i 27/9/03. Exemplars morts i vius, tant juvenils com adults (Figura 1).

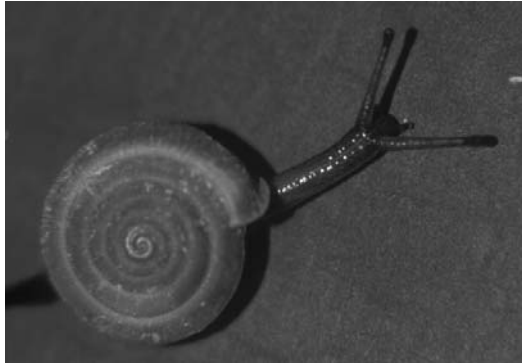

Figura 1. Exemplar adult de *Suboestophora tarraconensis*, procedent de voltants d'El Mas Trader. Fotografia: D.M. Alba.

AGRADECIMIENTOS

Volem agrair l'assessorament bibliogràfic de Jordi Corbella, i la col·laboració d'aquest i de les següents persones en diverses expedicions malacològiques: Josep Quintana, Lluís Prats, Glòria Guillén, Araceli Porcel i Mercè Fontanet.

BIBLIOGRAFÍA

- AGUILAR-AMAT, J.B. D' (1935). Observacions malacològiques. XXIV. Segona troballa a Catalunya de *Oestophora lusitanica* Pfr. *Butll. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 35(4): 258-259.
- ALBA, D.M.; TARRUELLA RUESTES, A.; CORBELLA ALONSO, J.; VILELLA TEJEDO, M.; GUILLÉN MESTRE, G.; PRATS PI, L.; QUINTANA CARDONA, J. (2004). Addenda a la llista dels mol·luscos continentals de Catalunya. *Spira*, 1(4): 1-10.
- ALMODÓVAR, A.; JIMÉNEZ, J.J.; DE HARO GARVÍN, M.; MUÑOZ, B. (1999). Catálogo de la colección malacològica V. Beltrán. I. Gasterópodos terrestres de la Península Ibérica y Baleares. *Bol. R. Soc. Esp. Hist. Nat. (Sec. Biol.)*, 95(1-2): 63-78.
- ALTIMIRA, C. (1960). Notas malacològicas. Contribución al conocimiento de los moluscos terrestres y de agua dulce de Cataluña. *Misc. Zool.*, 1(3): 9-15.
- ALTIMIRA, C. (1967). Notas malacològicas. (6) Datos sobre distribución geográfica de tres moluscos en Cataluña. *Miscelánea Zoológica*, 2(2): 27.
- ALTIMIRA, C. (1970). Moluscos y conchas recogidos en cavidades subterráneas. *Speleon*, 17: 67-75.
- ALTIMIRA, C. (1971). Notas malacològicas. (13) Contribución al conocimiento de la fauna malacològica terrestre y de agua dulce de Cataluña. *Misc. Zool.*, 3(1): 7-10.
- BECH, M. (1990). Fauna malacològica de Catalunya. Mol·luscs terrestres i d'aigua dolça. *Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural*, 12: 1-229.
- BECH, M. (1992). Dades sobre la malacofauna troglòfila de Catalunya. *Butll. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 60: 105-111.
- GÓMEZ MOLINER, B.; MORENO, D.; ROLÁN, E.; ARAUJO, R.; ÀLVAREZ, R.M. (Eds.). (2001). Protección de moluscos en el Catálogo Nacional de Especies Amenazadas. *Res. Malacol.*, 11: 1-286.
- MARTÍNEZ-ORTÍ, A. (1999). *Moluscos terrestres testáceos de la Comunidad Valenciana*. Tesis Doctoral, Universitat de València.
- ORTIZ DE ZÁRATE LÓPEZ, A. (1962). Observaciones anatómicas y posición sistemática de varios Helicidos españoles. V. Género *Oestophora* Hesse, 1907. *Bol. R. Soc. Esp. Hist. Nat. (Sec. Biol.)*, 60: 81-104.
- ORTIZ DE ZÁRATE LÓPEZ, A. (1991). Descripción de los moluscos terrestres del valle del Najerilla. Gobierno de la Rioja, Logroño.
- PUNTE MARTÍNEZ, A.I. (1994). *Estudio Taxonómico y Biogeográfico de la Superfamilia Helicoidea Rafinesque, 1815 (Gastropoda: Pulmonata: Stylommatophora) de la Península Ibérica e Islas Baleares*. Tesis Doctoral, Universidad del País Vasco.
- ROSALS, J. (1913). Notes sobre malacologia catalana. *Butll. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 10(6): 82-90.
- VILELLA TEJEDO, M.; TARRUELLA RUESTES, A.; CORBELLA ALONSO, J.; PRATS PI, L.; ALBA, D.M.; GUILLÉN MESTRE, G.; QUINTANA CARDONA, J. (2003). Llista actualitzada dels mol·luscos continentals de Catalunya. *Spira*, 1(3): 1-29.